

תאריך : 29.11.06

בתשובה נא לציין : 40670

לכבוד
אלוף יאיר נווה
מפקד כוחות צה"ל
בגדה המערבית
צה"ל

בפקס: 02-5305741

שלום רב,

הנדון: הוראת אלוף פיקוד מרכז בדבר תנועה ותעבורה (הגבלת נסיעה ברכב ישראלי), מיום 19.11.06

1. הריני לפנות אליך, ולדרוש ביטול ההוראה בדבר תנועה ותעבורה (הגבלת נסיעה ברכב ישראלי), אשר הוצאת ביום 19.11.06 (להלן - **ההוראה**), בהיותה בלתי חוקית, מפלה פלסטינים על רקע אתני ומנוגדת הן לעקרונות הדין הבינלאומי והן לפסיקה הישראלית.
2. ההוראה אוסרת הסעת פלסטינים יחד עם ישראלים (כולל זרים, בהתאם לחוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952) ברכבים ישראלים בגדה המערבית, שהינה שטח כבוש. זאת למעט חריגים, שרובם משרתים את הכלכלה הישראלית והמתנחלים בשטח הגדה המערבית.

המניעים המוצהרים והנסתרים של ההוראה

3. בדומה לשאר ההוראות והצווים המפרידים בין פלסטינים לפלסטינים בשטחים, ובין פלסטינים לבין אדמותיהם, הנימוק להוראה זו הינו "ביטחוני".
4. כלפי חוץ מנומקת ההוראה (כך בהודעת דובר צה"ל) בשאיפה למנוע ניצול של כלי רכב ישראליים לצורך "פיגועי טרור", לרבות פיגועים בתוך ישראל. נימוק זה מנותק מהמציאות של הגדה המערבית כיום.
5. למעשה, כבר היום קיימת גטואיזציה של הגדה המערבית, וחופש התנועה של פלסטינים בתוכה הוגבל. צווים מיוחדים הופכים שטחים נרחבים בגדה לאזור שהוא מחוץ לתחום עבור תושביה החוקיים. חלק מהאיסורים מפורש ומעוגן בחקיקה: צווים שאוסרים כניסה לחלקי הגדה שסופחו לישראל באזור ירושלים, לשטחי ההתנחלויות ולשטחים שנכלאו בין חומת ההפרדה לבין הקו הירוק. חלק מהאיסורים הוא בבחינת הוראות בשטח, שאין מעיזים להעלות על הכתב. כך, למשל, איסור הכניסה לשטחי בקעת הירדן ואיסור הנסיעה בכבישים הראשיים. חלק מהאיסורים משתקף רק בחסימות הפיסיות ובפעולות בשטח של חיילים, המוצבים באינספור המחסומים הקבועים והזמניים בשטח. החיילים במחסומים השונים

- המוצבים בתוך שטחה של הגדה המערבית, אשר מפרידים בין כפר לכפר השכן לו, ופוגעים בחיי היומיום של הפלסטינים, מקפידים לבדוק בכל הזדמנות את המסמכים המזהים של כל העוברים במחסום. מקל וחומר כניסת פלסטיני לשטחה של מדינת ישראל.
6. בשנים האחרונות הוגשו עתירות רבות על ידי פלסטינים נגד חוקיותה והקמתה של חומת ההפרדה. ההסבר שניתן על ידכם תמיד היה כי הקמת החומה נובעת משיקולי ביטחון.
7. גם כיום, לאחר שנבנה חלק גדול מחומת ההפרדה הגזעית, ולאחר צמצום המחסומים המקשרים את הגדה עם שטחה של המדינה הכובשת, ושימוש באמצעי אבטחה מוגברים, ממשיכה ישראל להתערב בחייהם של הפלסטינים, והפעם בלב לבה של הגדה המערבית, ותחת חסותן של אותן טענות ביטחוניות.
8. וישאל השואל: באותם מקומות בהם כבר נאסרה כניסת פלסטינים, שנאכפת באמצעות בדיקת מסמכים, מה יעלה ומה יוסיף הצו החדש? הלוא ממילא כניסתם והכנסתם אסורות (ברכב ישראלי או אחר), וכלי האכיפה הם אותם כלי אכיפה. ובמקום שבו תנועת פלסטינים מותרת, מה תרומתו ה"ביטחונית" של הצו החדש, מעבר לתוצאה הפסולה של יצירת משטר של הפרדה חברתית גמורה?
9. נימוק נוסף וציני לצו, הוא שההוראה הוצבה על מנת לשמור על "סדר הציבורי" [...] [ו] "לשם הגנה על האוכלוסייה האזרחית" בגדה המערבית.
- אכן, הצו מחזק את "הסדר הציבורי" המשתלט בהדרגה על ישראל והשטחים. סדר שממין בין אדם לאדם, בין לאום ללאום. בל יתערבבו אלו באלו!
- ובאשר להגנה על האוכלוסייה האזרחית – ללא ספק הינכם מחויבים להגן על האוכלוסייה האזרחית ועל שגרת חייה. הצו עומד בניגוד לחובתכם זו. מדובר בהוראה שבאה כדי להגביל את תושבי השטחים ולפגוע בהם, על רקע קבוצתי ובשל היותם פלסטינים.
10. המניע האמיתי שעומד מאחורי ההוראה הינו להגביל את עבודת ארגוני זכויות האדם, הישראליים והזרים, עם פלסטינים, אשר זכויותיהם הופרו כתוצאה מהכיבוש בגדה המערבית, וליצור הפרדה חברתית, תרבותית ופוליטית בין האוכלוסיות.

אפליית פלסטינים על רקע קבוצתי אתני

11. ההוראה אוסרת הסעת מי שאינו ישראלי עם ישראלי ברכב ישראלי בגדה המערבית. בהתאם לסעיף ההגדרות בהוראה, יוצא אפוא כי מי שאינו ישראלי הינו פלסטיני. בהודעת דובר צה"ל היה אף שימוש מפורש במילה פלסטינים.
12. ההוראה מפלה פלסטינים, ובאופן גורף, על רקע גזעי **רק בשל השתייכותם ללאום הפלסטיני**.
13. אפליה על רקע קבוצתי, בין השאר מחמת מין, דת, לאום וגזע, נשללה וגונתה מפורשות בפסיקה הישראלית ואף היא פוגעת עמוק בכבוד האדם, משפילה אותו ושמה אותו במעמד נחות מאחרים. (ראו בג"ץ 2671/98 שדולת הנשים בישראל נ' שר העבודה והרווחה, פ"ד נב(3),

630, עמ' 662-663; בג"צ 4541/94 אל"ס מילר נ' שר הביטחון ו-3 אח', פ"ד מט(4) 94, עמ' 133-134; והן במשפט הבינלאומי).

14. המושג אפליה גזעית הוגדר בסעיף 5 לאמנה בדבר ביעור כל סוגי אפליה גזעית, ואשר ישראל חתומה עליה, כדלקמן:

"racial discrimination" shall mean any distinction, exclusion, restriction or preference based on race, colour, descent, or national or ethnic origin which has the purpose or effect of nullifying or impairing the recognition, enjoyment or exercise, on an equal footing, of human rights and fundamental freedoms in the political, economic, social, cultural or any other field of public life.

15. בסעיף ב(2) להכרזה לכל באי עולם בדבר זכויות אדם, נאסרה הפליה על רקע קבוצתי, כולל הפליה על רקע גזעי:

לא יופלה אדם על פי מעמדה המדיני, על פי סמכותה או על פי מעמדה הבינלאומי של המדינה או הארץ שאליה הוא שייך, בין שהארץ היא עצמאית, ובין שהיא נתונה לנאמנות, בין שהיא נטולת שלטון עצמי **ובין שריבונותה מוגבלת כל הגבלה אחרת** (ההדגשה שלי, ע.ג.).

16. אפליה גזעית נאסרה ב- International Convention on the Suppression and Punishment of the Crime of Apartheid, 30 November 1973 והיא הוגדרה מפורשות בסעיף II כפשע אפרטהייד:

"the term "the crime of apartheid", which shall include similar policies and practices of racial segregation and discrimination as practiced in southern Africa, shall apply to the following inhuman acts committed for the purpose of establishing and maintaining domination by one racial group of persons over any other racial group of persons and systematically oppressing them"

ראו עוד:

B. Stephens & M. Ratner, International Human Rights: Litigation In U.S. Courts, (1996). P 85-86.

17. הוראה מסוג זה מחזירה אותנו לאפרטהייד בדרום אפריקה - כך נאסר על כהי עור לעלות לאוטובוס יחד עם בהירי עור, ובטוחתני כי גם אז הומצאו לאיסור זה נימוקים.

18. ההוראה יוצרת הפרדה מכוונת בין ישראלים וזרים לבין פלסטינים, ופוגעת בזכותם לחירות, לחופש תנועה לכבוד וגם לחיי משפחה.

19. בהתאם לחלק השני מ- Rome Statue of the International Criminal Court, Part 2 Article 7, אפליה על רקע השתייכות גזעית, בדומה להוראה, הינה פשע נגד האנושות:

1. For the purpose of this Statute, "crime against humanity" means any of the following acts when committed as part of a widespread or systematic attack directed against any civilian population, with knowledge of the attack

(h) Persecution against any identifiable group or collectivity on political, racial, national, ethnic, cultural, religious, gender as defined in paragraph 3, or other grounds that are universally recognized as impermissible under international law, in connection with any act referred to in this paragraph or any crime within the jurisdiction of the Court;

חריגים להוראה

20. ההוראה מתהדרת בסדרה של חריגים, אבל דומה שהחריגים אינם אלא ביטוי נוסף לרוח משטר העליונות הגזעית הנודף מהצו כולו.

21. חריג אחד מאפשר את המשך הניצול של עבודה פלסטינית זולה בישראל ובהתנחלויות.

22. חריג שני עניינו בני משפחה. אבל בדיקת סוגי קירבת המשפחה הכלולים בחריג מעלה, שכל עניינה (למעט "בעל, אישה") בקירבת דם ביולוגית. אין איסור להסיע קרובים כשהטבע בבסיס קירבת הדם (ובלבד שמדובר ב"קרובים קרובים"), אבל קירבה שיסודה בבחירה חברתית (כגון חמות או גיס), היא פסולה. המסר ברור: כל יתרועעו ערביי 1948 עם ערביי 1967. שלא לומר: כל יתרועעו יהודים ופלסטינים, אמריקאים ופלסטינים, צרפתים ופלסטינים, וכל יסתופפו יחדיו.

23. חריג שני נועד לאפשר לחברות ישראליות להמשיך ולהפיק רווחים משוק התחבורה בגדה המערבית.

24. חריג אחרון מיועד לאפשר את המשך הפעולות הצבאיות כלפי תושבי השטחים.

עונשין ואכיפה

25. בהתאם לסעיפים 88(ג) ו-92 לצו בדבר הוראות ביטחון (יהודה והשומרון) (מס' 378), התש"ל-1970, דינו של מפר הצו עד חמש שנות מאסר. בנוסף לכך, ניתנה בצו סמכות לכל חייל ושוטר להפעיל כוח לשם הפסקת העבירה עליו.

26. לאור הוראות אלו, אין ספק שהצו החדש יביא מניה וביה לכך ששוטרים וחיילים ישראלים יבצעו עבירות שמהוות "פשעי אפרטהייד", כהגדרתם באמנה לביעור וענישה של פשע האפרטהייד. את הגדרתו של אפרטהייד הבאנו לעיל, ואין ספק שהיא מתארת במדויק את הסדר שמונהג בשטחים, לרבות בצו הנוכחי. הצו ואכיפתו כרוכים בביצוע פשעי אפרטהייד, **לכל הפחות לפי החלופות שבסעיפים ii(a)(ii), ii(a)(iii) ו-ii(f).**

27. לאור האמור לעיל, נבקש לבטל את ההוראה לאתרו, בהיותה מנוגדת באופן מהותי לדין הבינלאומי ולאמנות שישראל חתומה עליהם. יצוין, כי אם לא תבוטל ההוראה, נשקול פנייה לערכאות משפטיות.

בכבוד רב,

עביר ג'ובראן, עורכת דין

העתק:
אל"מ יאיר לוטשטיין, יועמ"ש גמ"ע